

LUBLIN ZACZAROWANY - Festiwal Poezji (31 maja - 24 czerwca)

Literatura i poezja w Lublinie w sposób wyjątkowy nadają się do promocji miasta. Z Lublinem związany był Czechowicz ale też kilku innych znanych pisarzy i poetów. Akcja wielu opowiadań Singera toczy się w Lublinie. Wreszcie naj słynniejszą lubelską książką znaną na świecie jest „Sztukmistrz z Lublina”.

Literackie legendy zawsze przyciągają turystów i zwracają uwagę miłośników literatury na miejsca związane z konkretnymi utworami (książki, wiersze, opowiadania). Takie miejsca stają się szczególnie atrakcjami turystycznymi.

To właśnie Czechowicz – jeden z najwybitniejszych polskich poetów potrafił wydobyć i pokazać magiczność Lublina. W jakimś sensie stworzył on Lublin, narzucił nam pewien sposób patrzenia na to miejsce. Tak więc jednym ze sposobów „opowiadania” Lublina i tworzenia jego wyjątkowej aury jest jego poetycka legenda. Na tym właśnie można oprzeć stworzenie w naszym mieście unikalnego Festiwalu Poezji.

Warto też skorzystać ze sprawdzonych wzorców, podpatrzeć jak potrafią wykorzystać swoje literackie atuty inni. Wymieńmy tu:

1. Międzynarodowy Festiwal Poezji w Quebecu
2. Festiwal „Głosy z całego świata” w Nowym Jorku

W samej Polsce realizowanych jest kilka dużych imprez związanych z poezją (Poznań, Kraków i Wrocław).

Również Ośrodek przeprowadził wiele bardzo ciekawych działań związanych z popularyzowaniem poezji i książek.

Spróbujmy „zaczarować” nasze miasto urządzając w nim „Święto słowa, poezji i książki”, czyli Festiwal Poezji.

Festiwal mógłby rozpoczynać się w dniu 31 maja. Z datą tą związane jest zapomniane a warte przypomnienia wydarzenie z 31 maja 1931 r., które opisał Czechowicz w swoim wierszu „Z kroniki bibliofilów lubelskich”.

Proponowany termin Festiwalu 31 maja – 24 czerwca (noc świętojańska) daje szansę udziału

w nim młodej widowni a także wpisania w Festiwal jako partnera lubelskich szkół. Formuła Festiwalu pozwoli również wykorzystać potencjał zawarty w lubelskich bibliotekach miejskich (oddziały) oraz szkolnych. Naturalnymi patronami w projekcie będą również: Wydziały Filologii Polskiej (KUL, UMCS), , animatorzy kultury, uczniowie szkół średnich zainteresowani poezją oraz uczniowie Liceum Plastycznego.

Ogólnie dostępne spotkania z poetami i pisarzami odbywałyby się zawsze w godzinach popołudniowych w takich miejscach jak Centrum Kultury, Brama Grodzka czy też Sala Unii Lubelskiej w Bazylice o.o. Dominikanów. Będzie to czas publicznych dyskusji, literackich dialogów i wieczorów autorskich.

Dzięki Festiwalowi Lublin mógłby stać się terenem wielu społeczno-artystycznych akcji promujących czytanie poezji i książek ale też promujących samo miasto.

Opis działań

1. 31 maja - Początek Festiwalu: Misterium Druku i Papieru

„W MISTERIUM DRUKU I PAPIERU” chcemy przypomnieć o ginącej sztuce typografii, która przez tyle lat rozwijała się w naszym mieście.

Przez cały dzień (31 maja) na oczach mieszkańców miasta, Bibliotece im. H. Łopacińskiego (miejsce spotkania lubelskich bibliofilów w 1931 r., 31 maja) będzie drukowany wiersz Józefa Czechowicza „Z kroniki bibliofilów lubelskich”. Zostaną do tego wykorzystane tradycyjne maszyny typograficzne. Będzie to pokaz rękodzieła typograficznego – tak zwanej „czarnej sztuki”. Będą prowadzone warsztaty, w ramach których odbędzie się pokaz czerpania i barwienia papieru. Każdy z uczestników będzie mógł czynnie wziąć udział w tym MISTERIUM odciskając przy pomocy prasy stronę z wierszem. W trakcie MISTERIUM wszystkie odbywające się tam działania będą w sposób przystępny, szczegółowo komentowane przez specjalistów. Odbity w setkach egzemplarzy wiersz będzie rozdawany wśród mieszkańców Lublina stając się bibliofilskim unikatem.

Działania edukacyjne

1) 1 czerwca – Dzień dziecka. Poświęcimy go specjalnie na spotkania z poezją i literaturą dla dzieci i młodzieży. Pojawią się wiersze dla dzieci na placach zabaw, w szkołach, w przestrzeni obok szkół.

2) „Moja najważniejsza książka”

W czasie Festiwalu w wybranych lubelskich liceach i gimnazjach odbędzie się cykl przedpołudniowych spotkań osób związanych z lubelskim światem nauki, kultury i mediów. Będą one opowiadać na specjalnie przeznaczonych na to lekcjach o swojej fascynacji konkretną książką lub wierszem, o fascynacji, którą przeżyli jako młodzi ludzie. Tak więc będzie to spotkanie z pokoleniem dla którego książka nie ma już tak wielkiego znaczenia w porównaniu z telewizją, nagraniami muzyki czy światem komputerów. Będzie to dawanie świadectwa wagi doświadczenia wynikającego ze spotkania z książką.

Spotkania

1.) „Mitologia miejsc” - spotkania z poetami

Miejsca, „małe ojczyzny” są wciąż ważne dla wielu poetów, pisarzy. Dlatego proponujemy spotkania z twórczością poetów i pisarzy nawiązujących w swej twórczości właśnie do miejsc i odkrywających każdy na swój sposób ich niepowtarzalność. Byłoby to opowiadanie świata przez jego magiczne miejsca – wykreowane siłą wyobraźni artystów wyrosłej z konkretnego miejsca. Tłem do tej opowieści byłby nasz Lublin ze swoją własną historią i literacką legendą.

2.) „Rozmowy z Bogiem” – Czytanie Biblii, Psalmów, Księgi Hioba i in. w lubelskich świątyniach.

Stare świątynie (m. in. Katedra, Bazylika oo. Dominikanów, kościół św. Ducha, Kościół Ewangelicki, Cerkiew, Jeszywa – synagoga) ze swoimi wspaniałymi wnętrzami staną się naturalnym dopełnieniem dla świętych tekstów czytanych w kilku językach i opatrzonych komentarzem.

3.) W każdym dniu (wieczór) byłyby specjalnie aranżowane kameralne spotkania krytyków, poetów przy stolikach staromiejskich lokali. Codziennie o godz. 19.00 w kilku wybranych lokalach przy jednym (specjalnie oznaczonym) stoliku czekałby poeta, krytyk czy też badacz na tych, którzy chcą porozmawiać o konkretnym wierszu, poecie czy też temacie związanym z poezją. Przewidywana liczba uczestników spotkania – maksymalnie 8 osób.

4.) „Z daleka”. W ciągu Festiwalu planujemy odbyć 5 – 6 rozmów telefonicznych (słyszalnych w Sali, w której będzie się odbywało) z wielkimi pisarzami i poetami z Polski i świata. Każda z rozmów trwałaby ok. 45 minut. Przed każdą rozmową odbędzie się prezentacja rozmówcy.

5.) Będą organizowane spotkania autorskie w nietypowych miejscach (dworce, place, ulice).

Poezja w przestrzeni miasta

1. „Lublin: Ogród wierszy” - poezja w przestrzeni miasta

Wprowadzanie w przestrzeń miasta wierszy nie jest czymś nowym i tak. np. w roku 2005 a ścianie budynku jednej z sofijskich szkół umieszczono tłumaczenie wiersza Czesława Miłosza. Jest to efekt projektu mającego na celu utrwalenie europejskiego dziedzictwa kulturowego poprzez umieszczenie wierszy poetów europejskich na budynkach publicznych. Proponujemy szereg działań wprowadzających poezję do przestrzeni miasta, tworzących z niego żywą galerię wierszy.

Zastanawiając się nad sensem podjęcia działań artystycznych w przestrzeni publicznej warto pamiętać że w wielu miastach na całym świecie zmiany i działania dokonujące się w przestrzeni publicznej stały się motorem przemian prowadzących do sukcesu ekonomicznego i kulturowego tych miast.

a) „Wiersze lubelskie” W ramach tego projektu będziemy wprowadzali w przestrzeń Lublina (ściany, chodniki) piękne wiersze wielkich lubelskich poetów: J. Czechowicza i Julii Hartwig związane z konkretnymi „lubelskimi” miejscami.

W przypadku wierszy Czechowicza to sam poeta ułożył je w „Poemat o mieście Lublinie” będący poetyckim przewodnikiem po mieście. Tak więc narzuca się aby wiersze te zostały odbite na chodnikach czy też ścianach w miejscach które opisują. Dodajmy, że szlakiem „Poematu” Lublinianie wędrują co roku w dniu, w którym dzieje się on czyli w lipcową pełnię księżyca.

b) Wielokulturowość Lublina byłaby przypomniana przez wyrysowanie w różnych punktach miasta liter z alfabetów: łacińskiego, hebrajskiego oraz cyrylicy. Pojawią się też wiersze zapisane w oryginalnych językach.

c) „Aleja zakochanych” – na jednej z alejek Ogrodu Saskiego, obok ławek zostaną wypisane najpiękniejsze wiersze miłosne.

d) „Plac wierszy” – w wyznaczonym miejscu, w centrum Lublina odbijane byłyby wiersze wielkich żyjących poetów. Wiersze te były by подарowane specjalnie dla naszego miasta – towarzyszyłaby temu wielka uroczystość.

e) „Opłakiwanie” – poezja w przestrzeni pustki, poezja wobec Zagłady. Naturalną przestrzenią będzie tu Majdanek i pusta przestrzeń po dzielnicy żydowskiej. Wykorzystując naturalną topografię ukształtowania terenu, która na Placu Zamkowym pozwala bez problemów widzieć dachy nawet trzy kondygnacyjnych kamienic, zostaną na nich napisane Psalmi w języku polskim i hebrajskim.

f) Wprowadzenie do przestrzeni publicznej poezji poprzez umieszczenie nalepek, plakatów itp. w środkach miejskiej komunikacji - w miejscach, które są normalnie przeznaczone na reklamę.

g) Przeznaczyć jedną ze ścian wybranego budynku w centrum miasta na „Ścianę Pamięci”. Każdy mógłby tam nalepić i zaprezentować swoje wiersze. Byłaby to swoista tablica ogłoszeń.

h) Na kilku wybranych banerach przez cały czas trwania Festiwalu wisiałyby wiersze.

i) Zbudowanie w przestrzeni miasta instalacji artystycznych nawiązujących do wierszy. Posługując się architekturą i plastyką spróbować wprowadzić poezję w obszary zupełnie nieoczekiwane dla czytelnika.

3.) Powstanie poetycki przewodnik „Podróż między wierszami”, po wierszach umieszczonych w przestrzeni miasta.

4.) W centralnym miejscu Lublina stanie artystyczna instalacja „Ściana Poetów” (może „Kolumna Poetów”), z której będziemy słyszeli głosy poetów i pisarzy z całego świata recytujących swoje utwory.

5.) Odbędzie się kilka spacerów „literackich” odwołujących się do miejsc i wydarzeń związanych z lubelskimi poetami (m.in. Czechowiczem, Łobodowskim, Hartwig).

6.) W autobusach, na dworcach i przystankach będzie można usłyszeć czytane na żywo przez aktorów wiersze i fragmenty książek.

Inne

1. Prezentacja filmów dokumentalnych i dokumentów radiowych (słuchowisk) poświęconych poetom i pisarzom.

2. Codziennie po zagranie hejnału można będzie usłyszeć odtwarzany „Poemat o mieście Lublinie”.

3. W czasie trwania Festiwalu będzie można kupić koszulki z nadrukowanymi wierszami, kalendarze, pocztówki – w których również wykorzystane zostaną wiersze.

Oprawa medialna

1. Przez cały czas trwania Festiwalu co trzy – cztery dni będzie wydawana gazeta festiwalowa. Będzie również uruchomiony portal internetowy (audio, video) prezentujący wszystko co dzieje się na Festiwalu.

W czasie trwania Festiwalu będzie prezentowana wystawa poświęcona grafice i ilustracji książki.

Wydarzenia specjalne:

1. Nagroda literacka im. Władysława Panasza

W czasie Festiwalu przyznana będzie międzynarodowa nagroda literacka ukierunkowana na teksty eseistyczne opisujące miejsca (miejsce).

2. Przeczytanie (z podziałem na role) przez zaproszonych lubelskich VIP-ów (kultura, polityka, biznes, rozrywka) dwóch zaadoptowanych na dramat najważniejszych literackich tekstów związanych z Lublinem (proza):

1. „Gog i Magog” – Martin Buber

2. „Sztukmistrz z Lublina” - I.B. Singer

oraz

c) „Poematu o mieście Lublinie” Józefa Czechowicza.

Czytanie tych tekstów byłoby rodzajem kulminacji wydarzeń w danym tygodniu. Być może każda niedziela (popołudnie) w czasie trwania Festiwalu (trzy tygodnie: 31 maja – 24 czerwca) byłaby dobrym terminem. Dobrym miejscem dla tego działania byłby Plac przy Ratuszu.

3. W czasie Festiwalu będą wydawane (firmowane przez Festiwal) trzy tomiki poezji z wierszami poetów uczestniczących w Festiwalu